

Temmuz 2022

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

ABD’de Fed Haziran ayı toplantısında 28 yılın en yüksek faiz artışını gerçekleştirerek politika faizini 75 baz puan yükseltti. Fed’in izleyen toplantılarında faiz artırımlarına devam etmesi bekleniyor.

Haziran ayında Fed’in yanı sıra İngiltere ve İsviçre merkez bankaları da politika faizlerini yükselten başlıca merkez bankaları arasında yer aldı. Avrupa Merkez Bankası’nın da Temmuz ayındaki toplantısında faiz artırımına gitmesi bekleniyor.

Yılın ilk çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %1,6 daralan ABD ekonomisinde ikinci çeyreğe ilişkin veriler karışık bir görünüm sergiliyor. Ülkede enflasyon 40 yıldan uzun sürenin en yükseğine ulaşırken, PMI verileri iktisadi faaliyetin genişlemekle birlikte ivme kaybettiğine işaret ediyor.

İlk çeyreği yıllık bazda %5,4’lük büyümeyle tamamlayan Euro Alanı’nda da PMI verileri ekonomik aktivitede ivme kaybına işaret ediyor.

Küresel ekonomik aktivitede gözlenen ivme kaybı paralelinde uluslararası kuruluşlar Haziran’da 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin küresel büyüme beklentilerini aşağı yönlü revize etti.

Küresel ekonomik aktiviteye ilişkin gündeme gelen resesyon endişelerinin yanı sıra OPEC+ ülkelerinin Temmuz ve Ağustos aylarında üretim artışına gideceklerini teyit etmelerinin etkisiyle petrol fiyatları Haziran ayında sene başından bu yana ilk defa aylık bazda düşüş kaydetti.

Türkiye Ekonomisi

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Nisan ayında yıllık bazda %10,8 oranında artış kaydetti.

Mart ayından bu yana eşik değerinin altında seyreden imalat sanayii PMI, Haziran’da 48,1’e inerek sektördeki ivme kaybının belirginleştiğine işaret etti.

12 aylık kümülatif cari açık Nisan ayı itibarıyla 25,7 milyar USD ile Temmuz 2021’den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

Bütçe dengesi vergi gelirlerindeki hızlı artışın desteğiyle Mayıs ayında 144 milyar TL, Ocak-Mayıs döneminde de 124,6 milyar TL fazla verdi. Ek bütçe taslağı TBMM genel kurulunda kabul edildi.

Haziran ayında TÜFE aylık bazda %4,95 artarken, yıllık TÜFE enflasyonu %78,62 oldu. Bu dönemde yurt içi ÜFE artışı aylık bazda %6,77, yıllık bazda %138,31 düzeyinde gerçekleşti.

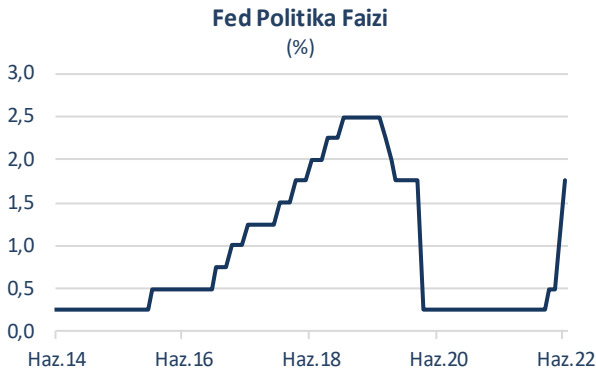
TCMB, Haziran ayı toplantısında politika faizinde değişikliğe gitmedi. BDDK ve TCMB yeni makroihtiyati tedbirler açıkladı.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

Fed son 28 yılın en yüksek faiz artışını gerçekleştirdi.

Fed, Haziran ayında yaptığı toplantısında son 28 yılın en yüksek faiz artışını gerçekleştirerek politika faizini 75 baz puan arttırdı. Böylece, ülkede politika faizi %1,5-1,75 aralığına yükseldi. Toplantının ardından yayımlanan metinde, uzun vadede tam istihdam ve %2 düzeyindeki enflasyon hedefine ulaşılması amacıyla faiz artırımlarına yılın geri kalanında da devam edilmesinin uygun olacağı belirtildi. Ayrıca, Mayıs ayında açıklanan bilanço küçültme planı doğrultusunda Fed'in elinde bulundurduğu Hazine tahvilleri ve ipotége dayalı menkul kıymetlerin azaltılmaya devam edileceği ifade edildi. Toplantının ardından konuşan Fed Başkanı Powell, enflasyonu kontrol altına almak amacıyla Temmuz ayı toplantısında 50 ya da 75 baz puanlık faiz artışına gidilebileceğinin sinyalini verdi.

Mart ayında yayımlanan tahminlerinde revizyona giden Fed üyeleri, politika faizinin 2022 sonunda %3,4 düzeyinde gerçekleşmesini öngörüyor. Söz konusu seviye, Fed'in önümüzdeki 4 toplantısında politika faizini 1,75 puan daha artırabileceğine işaret ediyor. Üyelerin 2022 yılına ilişkin büyüme tahmini ise, Mart ayı tahminlerine göre 1,1 puan azalarak %1,7 düzeyine geriledi. Fed üyeleri, 2022 yılında kişisel tüketim harcamaları (PCE) endeksindeki artışın %5,2, çekirdek PCE artışının %4,3 seviyesinde olacağını öngörüyor.

İngiltere Merkez Bankası 25 baz puanlık faiz artışına gitti.

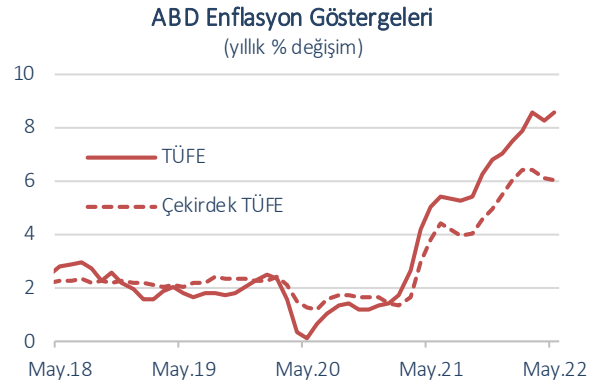
Haziran ayı içinde Fed toplantısının yanı sıra diğer başlıca merkez bankalarının politika kararları da yakından izlendi. İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faizini piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puan artırdı. Böylece ülkedeki politika faizi %1,25 ile 2009 yılından bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Enflasyondaki artışa vurgu yapan BoE yetkilileri, ilerleyen dönemde de faiz artırımlarına devam edilebileceğinin sinyalini verdi. Haziran ayı içinde sürpriz biçimde faiz artıran İsviçre Merkez Bankası da 50 baz puan ile 2007 yılından bu yana ilk kez bu yönde adım atmış oldu.

Haziran ayı toplantısında piyasa beklentisi paralelinde faiz oranlarını değiştirmeyen ECB, daha önce sonbahar aylarından itibaren olması beklenen faiz artırımlarına

Temmuz ayından itibaren başlayacağını açıkladı. ECB Başkanı Christine Lagarde ay içinde yaptığı açıklamalarda, ECB'nin politika faizinde Temmuz için planladığı 25 baz puanlık artırımın ardından Eylül'de tekrar artırıma gitmeyi planladığını belirtti. Euro Alanı ekonomisine ilişkin tahminlerinde revizyona giden ECB 2022 yılı enflasyon tahminini %5,1'ten %6,8'e, 2023 tahminini de %2,1'den %3,5'e yükseltirken, büyüme tahminlerini bu yıl için %3,7'den %2,8'e, 2023 yılı için %2,8'den %2,1'e çekti. ECB ayrıca, Haziran ayı ortasında olağanüstü bir toplantı düzenleyerek Pandemi Acil Varlık Alım Programı (PEPP) çerçevesinde alınmış varlıkların vadesi gelen anapara ödemelerinin yeniden yatırıma yönlendirmesinde esneklik uygulanacağını ve AB ülkelerinin tahvil getirilerindeki ayrışma risklerine karşılık yeni bir araç geliştirileceğini açıkladı.

ABD'de yıllık TÜFE enflasyonu %8,6 düzeyine ulaştı.

2022'nin ilk çeyreğini çeyreklik bazda yıllıklandırılmış olarak %1,6 küçülmeye tamamlayan ABD'de enflasyon göstergelerindeki bozulma sürüyor. Ülkede tüketici fiyatları Mayıs'ta aylık bazda %1 ile beklentilerin üzerinde yükseldi. Böylece, yıllık TÜFE enflasyonu %8,6 seviyesine ulaşarak Aralık 1981'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde benzin ve akaryakıt fiyatları rekor düzeyde artarken, gıda maliyetindeki çift haneli yükseliş dikkat çekti.

ABD'de PMI verileri ekonomik aktivitenin bir miktar ivme kaybettiğine işaret etti.

ABD'de Haziran ayına ilişkin açıklanan veriler ekonomik aktivitenin genişlemeye devam etmekle birlikte bir miktar ivme kaybettiğini gösteriyor. Ülkede yükselen enflasyon ve tüketici güvenindeki azalış nedeniyle yeni siparişlerin yaklaşık iki yıldır ilk kez daralmasının etkisiyle imalat PMI Haziran'da 52,4 değerini alarak Temmuz 2020'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Hizmetler PMI da 51,6 ile son beş ayın en kötü performansını sergiledi. Haziran ayında ABD ekonomisine ilişkin değerlendirme notu yayımlayan IMF, ülkede ekonomik aktivitede yavaşlama öngörüldüğünü ancak resesyon yaşanmasının beklenmediğini vurguladı. Kuruluş, 2022 yılı için büyüme

Küresel Ekonomi

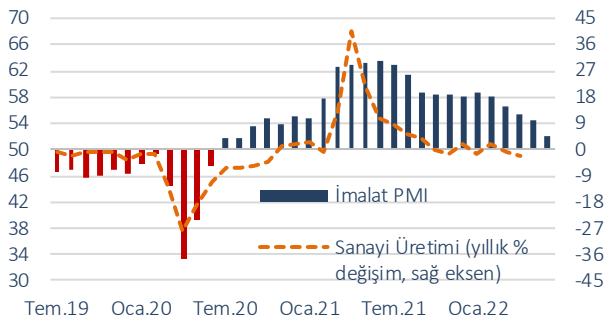
beklentisini %3,7'den % 2,9'a indirirken, 2023 yılına ilişkin büyüme öngörüsünü de %1,7 seviyesine çekti.

Euro Alanı ekonomisi ilk çeyrekte %5,4 oranında büyüdü.

Euro Alanı'nda 2022 yılının ilk çeyreğine ilişkin daha önce çeyreklik bazda %0,3 düzeyinde açıklanan büyüme oranı %0,6'ya, yıllık büyüme oranı da %5,1'den %5,4'e revize edildi. Bu dönemde, kamu ve tüketim harcamalarındaki düşüşe karşılık, ihracattaki artışın büyümeyle olumlu yönde etkilediği gözlemlendi. Bölgede enflasyon görünümündeki olumsuz tablo Mayıs ayında devam etti. TÜFE Nisan ayına kıyasla 0,7 puanlık artışla Mayıs'ta %8,1 ile tarihi yüksek seviyeye ulaştı. Öte yandan, aynı dönemde yıllık ÜFE enflasyonu iki yıldan bu yana ilk defa bir önceki aya kıyasla azalarak %36,3 oldu. Hatırlanacağı üzere Euro Alanı'nda ÜFE enflasyonu Nisan ayında %37,2 ile tarihi yüksek seviyeye çıkmıştı.

Euro Alanı'nda Haziran ayı PMI verileri piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti.

PMI verileri Euro Alanı'nda iktisadi faaliyetteki büyümenin ivme kaybettiğine işaret etti. Bölgede hizmetler PMI Haziran'da 53 ile Ocak ayından bu yana en düşük seviyesine indi. İmalat sanayii PMI da 52 ile 53,9'luk piyasa beklentisinin altında kaldı. Haziran'da tüketici güveninin beklentilerin üzerinde gerileyerek pandemi koşullarının etkili olduğu Nisan 2020'deki tarihi düşük seviyesine yakın gerçekleştiği görüldü. Rusya-Ukrayna savaşının da etkisiyle bölgede artan enflasyonist baskıların tüketici güveni üzerinde olumsuz etkide bulunduğu izleniyor.

Euro Alanı'nda Sanayi Üretimi ve İmalat PMI**OECD küresel büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etti.**

Haziran 2022 Ekonomik Görünüm Raporu'nu yayımlayan OECD, merkez bankalarının attığı sıkılaştırma adımlarının yanı sıra Rusya-Ukrayna savaşının küresel ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerine işaret ederken, küresel büyüme tahminini 2022 yılı için %4,5'ten %3'e, 2023 yılı için de %3,2'den %2,8'e indirdi. Kuruluş üye ülkeler için yıllık enflasyonun 2022'de %8,5 seviyesine ulaşmasının ardından 2023 yılında %6 düzeyine gerileyeceğini

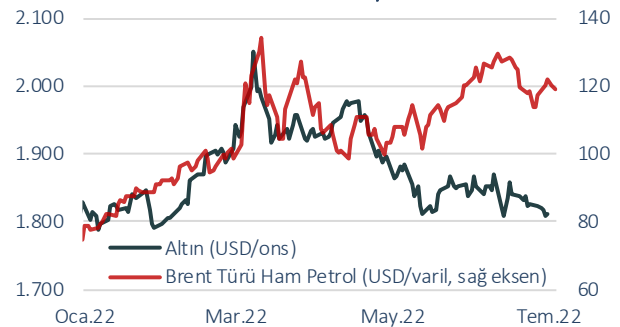
öngördü. Türkiye için 2022 yılı büyüme tahminini %3,3'ten %3,7'ye yükselten OECD, yılsonu TÜFE enflasyonu beklentisini de önemli ölçüde artırarak %23,9'dan %72'ye revize etti.

Dünya Bankası da yayımladığı Haziran 2022 Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda, küresel ekonomiye ilişkin büyüme tahminini 2022 yılı için Nisan ayında açıkladığı %3,2 seviyesinden %2,9'a indirirken, 2023 ve 2024 yılları için %3 olarak belirledi. Kuruluş, ABD ve Euro Alanı ekonomilerine ilişkin 2022 yılı büyüme tahminlerini sırasıyla 1,3 ve 1,7 puan aşağı yönlü revize etti ve %2,5 olarak güncelledi. Aynı dönemde Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminleri ise 2022 için %2,3'e, 2023 için %3,2'ye yükseltildi. Diğer taraftan, savaşın etkisiyle Ukrayna ekonomisinin bu yıl %45,1, Rusya ekonomisinin %8,9 oranında daralacağı öngörüldü. Rusya-Ukrayna savaşının emtia piyasaları, tedarik zincirleri, enflasyon ve finansal koşullar üzerinde olumsuz etkiler oluşturduğu belirtilen raporda, küresel ölçekte 1970'leri anımsatan bir stagflasyon riskinin bulunduğu dikkat çekildi.

Emtia piyasası...

Küresel ekonomideki ivme kaybına bağlı olarak baskı altında kalan petrol fiyatları, 2022 yılında ilk defa Haziran'da aylık bazda düşüş kaydetti. OPEC+ ülkelerinin Haziran ayı başında yaptıkları toplantıda Temmuz ve Ağustos ayları için daha önce 432 bin varil olmasını planladıkları günlük petrol arzı artışını 648 bin varile çıkarmaları da fiyatlar üzerindeki baskıyı pekiştirdi. Diğer taraftan, Rusya'ya Ukrayna savaşı nedeniyle yaptırımlarını artırmayı amaçlayan G-7 ülkelerinin, Rusya'nın petrol ihracatına tavan fiyat getirilmesi üzerinde çalışmaya karar verdiği ifade edildi. Bu çerçevede, Brent türü petrolün varil fiyatı Haziran ayında bir önceki aya göre %4,6 oranında gerileyerek 119,78 USD/varil oldu. Petrol fiyatları üzerindeki baskının Temmuz ayının ilk haftasında da devam ettiği izleniyor.

Merkez bankalarının sıkılaştırma adımlarıyla baskı altında kalan altın fiyatları da Haziran ayını %1,6 kayıpla 1.807,5 USD/ons düzeyinden tamamladı.

Altın ve Petrol Fiyatları

Kaynak: Datastream

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

Nisan'da işsizlik oranı %11,3'e yükseldi.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, Nisan ayında mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı aylık bazda 0,1 puan artarak %11,3 düzeyine yükseldi. Bu dönemde, istihdam oranı aylık bazda 0,6 puan artarak %47,1 ile Eylül 2018'den bu yana en yüksek seviyesine ulaşırken, işgücüne katılım oranının yaklaşık son 3 yılın en yüksek seviyesine ulaşması işsizlik oranındaki artışta etkili oldu. Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücü toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak %21,7 düzeyine indi.

Sanayi üretimi Nisan'da yıllık bazda %10,8 genişledi.

Nisan ayında takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi aylık bazda değişim kaydetmedi. Bu dönemde sanayi üretimindeki yıllık artış ise %10,8 ile piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. Alt sektörler itibarıyla bakıldığında, yıllık büyüme imalat sanayii ile madencilik ve taşocakçılığı sektörlerinde sırasıyla %11,9 ve %7,4 olurken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü yıllık bazda %0,4 daraldı.

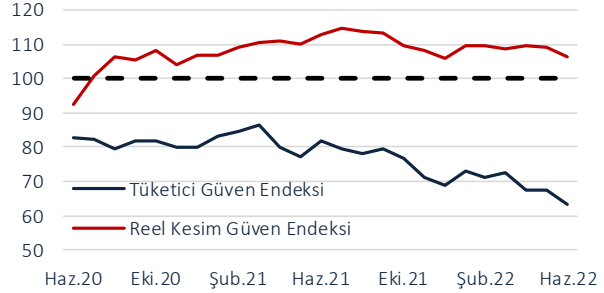
İmalat sanayii PMI son 2 yılın en düşük seviyesinde...

Mart ayından bu yana eşik değer altında seyreden imalat sanayii PMI, Haziran'da 48,1 ile sektördeki daralmanın belirginleştiğine işaret etti. Bu dönemde sektördeki yavaşlama Covid-19 salgınının ekonomi üzerindeki etkilerinin en yoğun yaşandığı 2020 yılının ikinci çeyreğinden bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti. Alt endekslere göre incelendiğinde; yeni siparişler, üretim ve satın alma faaliyetlerinin yavaşladığı, girdi maliyetleri ve nihai ürün fiyatlarındaki enflasyonist baskıların hafiflemekle birlikte sürdüğü görüldü. Bununla birlikte, istihdamdaki artış PMI'daki düşüşü sınırlandırdı.

İmalat Sanayii PMI
(eşik düzey=50)**Güven endeksleri Haziran ayında olumsuz bir tablo çizdi.**

Mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi Haziran ayında aylık bazda 2,4 puan azalarak 104,6 düzeyine geriledi. Bu dönemde güven endeksleri hizmet ve perakende ticaret sektörlerinde aylık bazda sırasıyla %1,7 ve %2,3 azalırken, inşaat sektöründe %1,7 arttı. Haziran'da tüketici güven endeksi bir önceki aya göre %6,2 oranında gerileyerek 63,4 ile tarihi düşük seviyede gerçekleşti. Böylece, ekonomik güven endeksi Haziran'da aylık bazda

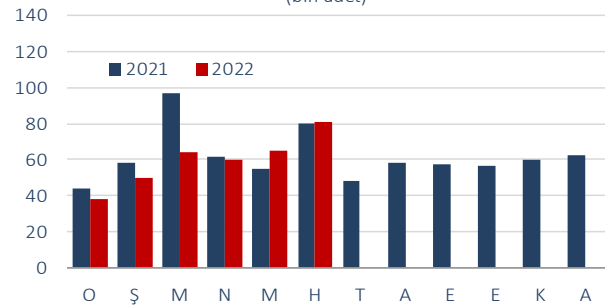
%3,3 azalarak 93,6 ile Mayıs 2021'den bu yana en düşük değerini aldı.

Güven Endeksleri
(ma)**Konut satışları Mayıs ayında olumlu bir performans sergiledi.**

Yurt içinde konut satışları Mayıs ayında yıllık bazda %107,5 artış kaydederek 122,8 bin adet ile verinin açıklanmaya başladığı 2013 yılından bu yana en yüksek Mayıs ayı performansını sergiledi. Bu dönemde ipotekli satışlar yaklaşık 3 katına yükselirken, konut satışlarının %76'sını oluşturan diğer satışlar %92,2 oranında arttı. Mayıs'ta yıllık bazda %235,7 ile hızlı artış kaydeden yabancılara konut satışlarının toplam konut satışları içindeki payı %4,9 düzeyinde gerçekleşti.

Otomotiv satışları Haziran'da yıllık bazda %1 arttı.

Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKBEŞD) verilerine göre; Mayıs ayında buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, fırın, derin dondurucu ve kurutucudan oluşan altı ana ürün grubunda iç satışlar yıllık bazda %6 yükselirken, üretim %9 azaldı. Aynı dönemde ihracat da %6 geriledi. Yurt içi beyaz eşya satışları Ocak- Mayıs döneminde yıllık bazda %5 daraldı.

Otomobil ve Hafif Ticari Araç Pazarı
(bin adet)

Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) verilerine göre otomobil ve hafif ticari araç pazarı Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre %1 artışla 80.652 adet oldu. Bu dönemde otomobil pazarı yıllık bazda %2,9 genişlerken, hafif ticari araç satışları %5,5 azaldı. Böylece, yılın ilk 6 ayında otomotiv pazarı yıllık bazda %9,3 daraldı.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

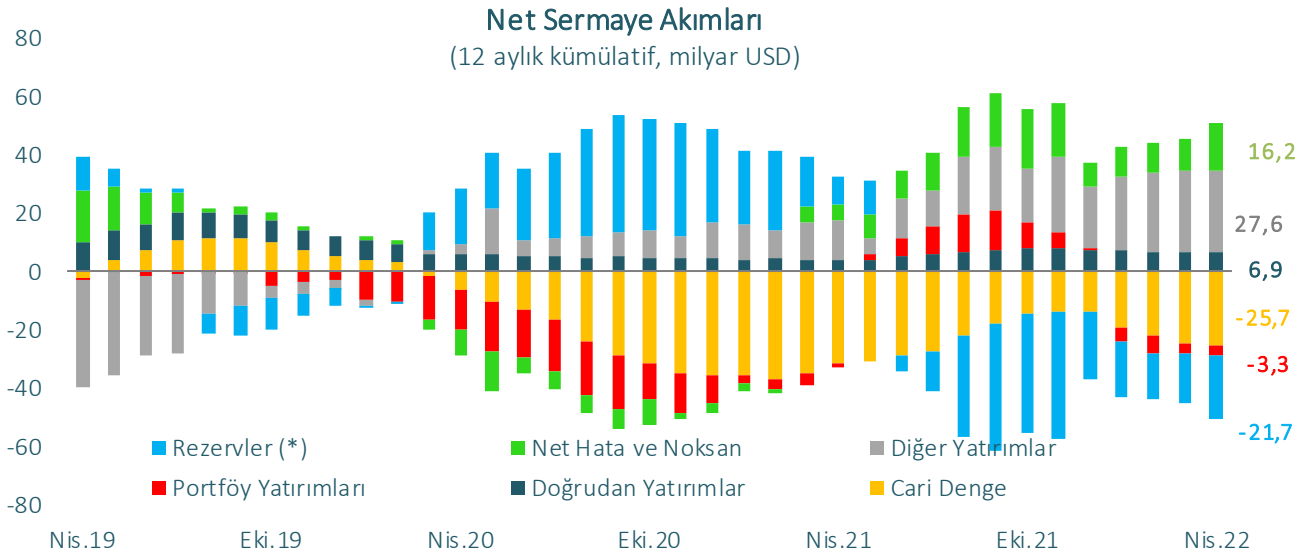
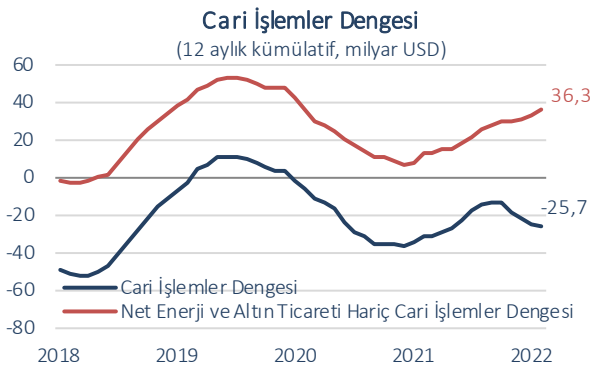
Dış ticaret açığı Mayıs'ta yıllık bazda %155 genişledi.

TÜİK verilerine göre Mayıs ayında ihracat yıllık bazda %15,3 artarak 19 milyar USD, ithalat %43,5 yükselerek 29,6 milyar USD oldu. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %155,2 genişleyerek 10,6 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Jeopolitik gelişmelerin etkisiyle yükselişini sürdüren enerji ve emtia fiyatları dış ticaret açığındaki genişlemede rol oynamaya devam etti. Mayıs 2021'de %79,8 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %64,2'ye geriledi.

Cari açık Nisan ayında 2,7 milyar USD oldu.

Cari açık Nisan ayında yıllık bazda %80,7 oranında genişleyerek 2,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın Nisan ayında 2,7 milyar USD olan net enerji ithalatı, bu yılın aynı ayında 6,3 milyar USD'ye ulaşarak cari denge görünümünün bozulmasında rol oynamaya devam etti. Parasal olmayan altın ithalatının Mart ayına kıyasla azalmış olmakla birlikte Nisan'da yıllık bazda genişlemeye devam etmesi de cari açığın genişlemesinde etkili oldu. Diğer taraftan, taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki toparlanmanın sürmesi cari işlemler dengesindeki bozulmayı sınırlandırmayı sürdürdü.

12 aylık kümülatif cari açık da 25,7 milyar USD ile Temmuz 2021'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Net enerji ithalatı hariç 12 aylık kümülatif cari fazla ise 35,2 milyar

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

USD ile Şubat 2020'den bu yana en yüksek düzeyine çıktı.

Doğrudan yatırımlarda gayrimenkul yatırımları öne çıktı.

Net doğrudan yatırımlar kaleminde Nisan ayında 323 milyon USD tutarında giriş kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin yurt içine yönelik sermaye yatırımlarında nette 124 milyon USD tutarında tasfiyeye gitmesi dikkat çekti. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içine yönelik doğrudan yatırımlarının çoğunluğu gayrimenkul yatırımı olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımlarından çıkış sürüyor.

Portföy yatırımlarında Ekim 2021'den bu yana yaşanan sermaye çıkışı Nisan ayında 606 milyon USD tutarındaki çıkışla sürdü. Nisan ayında yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 139 milyon USD tutarında alış, DİBS piyasasında 136 milyon USD'lik satış gerçekleştirdi. Bu dönemde, bankaların yurt dışında ihraç ettikleri tahvillere ilişkin yaptıkları 606 milyon USD tutarındaki geri ödeme portföy yatırımlarında kaydedilen çıkışta belirleyici oldu.

Nisan ayında diğer yatırımlar aracılığıyla 1,7 milyar USD'lik sermaye girişi yaşandı. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışındaki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduat 1,5 milyar USD azalırken, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduatlar toplamda 1,1 milyar USD yükseliş kaydetti.

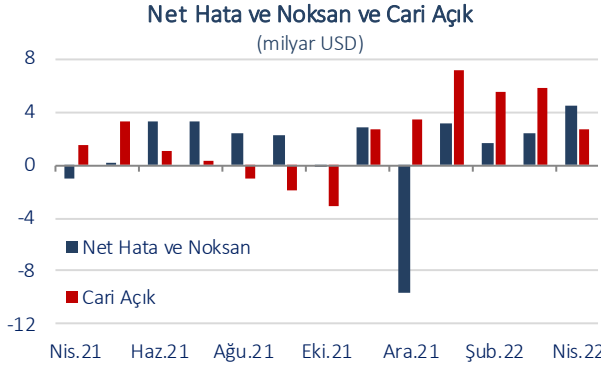
Nisan ayında bankalar ve diğer sektörler yurt dışından sırasıyla 280 ve 248 milyon USD tutarında kredi kullanımı gerçekleştirdi. Böylece, Nisan ayı itibariyle 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %92, diğer sektörlerde %147 oldu.

Rezerv varlıklar 4 ayın ardından artış kaydetti.

Aralık 2021'den bu yana gerilemekte olan rezerv varlıklar Nisan ayında 3,2 milyar USD artış kaydetti. Böylece, yılın ilk 4 ayında rezerv varlıklardaki toplam düşüş 4,4 milyar USD oldu. Nisan ayında net hata noksan kalemi ise 4,5 milyar USD tutarında sermaye girişiyle cari açığın finansmanında önemli rol oynadı. İlgili kaleme Ocak-

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Nisan 2022 döneminde 11,8 milyar USD'lik sermaye girişi yaşandı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Haziran ayında ihracat hacmi yıllık bazda %18,5 oranında genişleyerek 23,4 milyar USD, ithalat hacmi %39,6 artışla 31,6 milyar USD oldu. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %184,3 oranında genişleyerek 8,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Haziran

döneminde verilen dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %142,5 artışla 51,4 milyar USD düzeyine ulaştı.

Dış ticaret açığındaki hızlı genişleme cari denge üzerinde baskı oluşturmaya devam ediyor. Önümüzdeki aylarda emtia fiyatlarının ve küresel ekonomik aktivitede gözlenmesi beklenen ivme kaybının dış ticaret dengesi üzerindeki etkileri yakından takip edilecek. Yılın ilk beş ayında jeopolitik gelişmelerden öngörüldüğü ölçüde olumsuz etkilenmeyen turizm gelirlerinin bu seyrini sürdürmesi halinde cari denge üzerindeki baskıları sınırlandırabileceği öngörülmüyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Nisan 2022	Ocak - Nisan 2021	Ocak - Nisan 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.737	-9.059	-21.073	132,6	-25.710
Dış Ticaret Dengesi	-4.433	-8.733	-25.505	192,1	-46.053
Hizmetler Dengesi	2.699	3.479	8.236	136,7	31.308
Seyahat (net)	1.599	2.509	5.484	118,6	22.152
Birincil Gelir Dengesi	-970	-4.309	-3.568	-17,2	-11.291
İkincil Gelir Dengesi	-33	504	-236	-	326
Sermaye Hesabı	-3	-22	-6	-72,7	-48
Finans Hesabı	1.768	-5.478	-9.328	70,3	-9.531
Doğrudan Yatırımlar (net)	-323	-1.474	-1.010	-31,5	-6.948
Portföy Yatırımları (net)	606	1.372	5.442	296,6	3.274
Net Varlık Edinimi	278	-453	2.969	-	5.682
Net Yükümlülük Oluşumu	-328	-1.825	-2.473	35,5	2.408
Hisse Senetleri	139	-1.935	-1.185	-38,8	-684
Borç Senetleri	-467	110	-1.288	-	3.092
Diğer Yatırımlar (net)	-1.732	-2.519	-9.311	269,6	-27.595
Efektif ve Mevduatlar	-2.876	-1.293	-8.538	560,3	-16.680
Net Varlık Edinimi	-1.448	4.833	2.336	-51,7	2.735
Net Yükümlülük Oluşumu	1.428	6.126	10.874	77,5	19.415
Merkez Bankası	-4	1.377	3.848	179,4	7.219
Bankalar	1.432	4.749	7.026	47,9	12.196
Yurt Dışı Bankalar	1.125	3.950	5.963	51,0	11.319
Yabancı Para	958	2.651	3.025	14,1	8.191
Türk Lirası	167	1.299	2.938	126,2	3.128
Yurt Dışı Kişiler	307	799	1.063	33,0	877
Krediler	-547	1.221	-1.952	-	-3.148
Net Varlık Edinimi	15	1.255	-539	-	467
Net Yükümlülük Oluşumu	562	34	1.413	4.055,9	3.615
Bankacılık Sektörü	280	-214	-843	293,9	-4.161
Bankacılık Dışı Sektörler	248	576	1.726	199,7	7.153
Ticari Krediler	1.697	-2.450	1.196	-	-1.401
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-6	3	-17	-	-28
Rezerv Varlıklar (net)	3.217	-2.857	-4.449	55,7	21.738
Net Hata ve Noksan	4.508	3.603	11.751	226,1	16.227

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

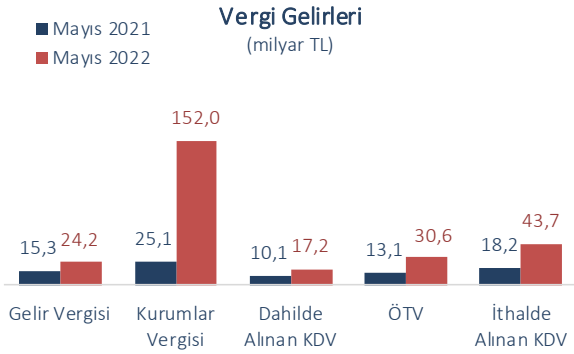
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Mayıs'ta 144 milyar TL fazla verdi.

Geçtiğimiz yılın Mayıs ayında 13,4 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi, bu yılın aynı döneminde 144 milyar TL fazla verdi. Bütçe gelirleri yıllık bazda üç katına yükselerek 317,8 milyar TL olurken, harcamalar %47,3 artışla 173,8 milyar TL düzeyine ulaştı. Mayıs'ta 161,9 milyar TL tutarında faiz dışı fazla verildi. Ocak-Mayıs döneminde de, bütçe gelirleri yıllık bazda iki katına yükselirken, bütçe harcamaları %74,5 oranında arttı. Böylece, yılın ilk beş ayında merkezi yönetim bütçesi 124,6 milyar TL fazla verdi.

Vergi gelirleri yıllık bazda %214 oranında artış kaydetti.

Mayıs ayında vergi gelirleri yıllık bazda %213,9 oranında genişleyerek 289,7 milyar TL seviyesine ulaştı. Vergi gelirlerindeki artışa en fazla katkısı yıllık bazda altı katına çıkarak 152 milyar TL'ye ulaşan kurumlar vergisi sağladı. Ayrıca, ithalde ve dâhilde alınan katma değer vergileri bütçe gelirlerine toplamda 60,9 milyar TL katkı sağladı.

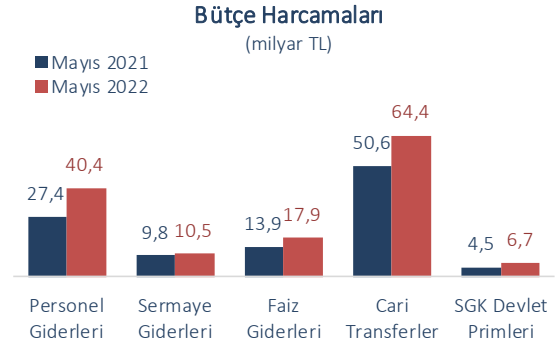

Mal ve hizmet alım giderleri yaklaşık üç katına yükseldi.

Mayıs ayında bütçe giderleri ılımlı bir artış kaydetti. Cari transferler yıllık bazda %27,4 artış kaydederek 64,4 milyar TL seviyesine ulaştı. Mal ve hizmet alım giderleri, enerji ve milli savunmaya yönelik giderlerdeki yükselişin etkisiyle yıllık bazda %169,4 oranında arttı. Bu dönemde faiz dışı harcamalardaki yıllık artış %49,9 ile enflasyonun altında gerçekleşti. Hazine yardımları altında sınıflandırılan faturalı ödemeler kalemindeki 11,2 milyar TL'lik azalış ise,

bütçe performansını olumlu yönde destekledi.

Mayıs'ta KİT'lere iç borç aktarımları kapsamında yapılan 10,3 milyar TL tutarındaki ödeme dikkat çekti. Söz konusu giderde doğal gaz fiyatlarındaki artış nedeniyle BOTAŞ'a aktarılan 8,2 milyar TL tutarındaki ödeme belirleyici oldu. Böylece, Ocak-Mayıs döneminde söz konusu kuruma yapılan ödeme tutarı görevlendirme giderleri dâhil olmak üzere 71,4 milyar TL'ye ulaştı. Ayrıca, Mart-Mayıs döneminde KKM hesaplarının kur artışlarına karşı korunmasına ilişkin giderler toplamda 21,1 milyar TL düzeyine ulaştı.

Beklentiler...

2022 yılında enflasyonda kaydedilen yükselişin mal ve hizmet alımları başta olmak üzere bütçe giderlerine yansımaya başladığı görülüyor. Ancak, enflasyon nedeniyle öne çekilen talep ve düşük faiz ortamının kârlılığı desteklemesi vergi gelirlerinde daha hızlı bir yükselişi beraberinde getiriyor. Bu durum merkezi yönetim bütçesinin yılın ilk beş ayında beklentilerden daha olumlu bir görünüm sunmasını sağlasa da bütçe performansı üzerindeki risklerin varlığını koruduğunu değerlendiriyoruz.

Haziran ayında, 2022 yılı için teklif edilen genel ve özel idareli bütçelere 1.080 milyar TL düzeyindeki ek ödenek TBMM genel kurulunda onaylandı. Bu kapsamda, KİT'lere yapılacak sermaye transferleri için 120,5 milyar TL, KKM'ye ilişkin giderler için de 40 milyar TL ilave bütçe ayrıldı.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Mayıs			Ocak-Mayıs			(milyar TL)	
	2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim	% 2022 Bütçe Gerç./ Bütçe Hedefi	Bütçe Hedefi (%)
Harcamalar	117,9	173,8	47,3	550,0	959,8	74,5	1.751,0	54,8
Faiz Harcamaları	13,9	17,9	28,4	81,5	121,9	49,6	240,4	50,7
Faiz Dışı Harcamalar	104,0	155,9	49,9	468,5	837,9	78,8	1.510,6	55,5
Gelirler	104,6	317,8	203,9	542,5	1.084,4	99,9	1.472,6	73,6
Vergi Gelirleri	92,3	289,7	213,9	423,7	881,2	108,0	1.258,3	70,0
Diğer Gelirler	12,3	28,0	128,2	118,8	203,2	71,1	214,3	94,8
Bütçe Dengesi	-13,4	144,0	-	-7,5	124,6	-	-278,4	-
Faiz Dışı Denge	0,6	161,9	28.060,6	73,9	246,5	233,3	-38,0	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Haziran'da aylık TÜFE artışı %4,95 oldu.

Mayıs'ta yavaşlayan TÜFE artış hızı, Haziran'da yeniden hız kazanarak aylık bazda %4,95 düzeyinde gerçekleşti. Piyasa beklentisi TÜFE'nin aylık bazda %5,4 artacağı yönündeydi. Yurt içi ÜFE'deki aylık artış ise Haziran'da %6,77 ile son 8 ayın en yavaş artışına işaret etti.

Haziran (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2021	2022	2021	2022
Aylık	1,94	4,95	4,01	6,77
Yılsonuna Göre	8,45	42,35	22,04	61,68
Yıllık	17,53	78,62	42,89	138,31
Yıllık Ortalama	14,55	44,54	25,38	88,77

Yıllık TÜFE enflasyonu %78,6 oldu.

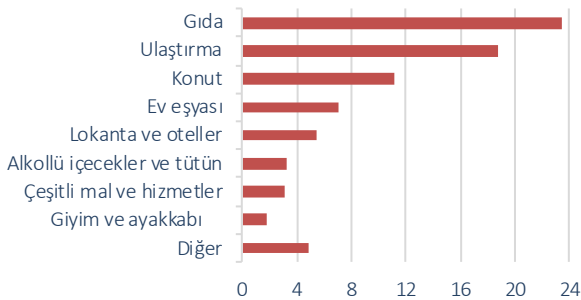
2022'nin ilk yarısında TÜFE artışı %42,35'e ulaşırken, yıllık TÜFE enflasyonundaki yükseliş Haziran ayında devam ederek %78,62 düzeyinde gerçekleşti. Yılın ilk 6 ayında fiyatlar genel seviyesindeki yükselişin %61,68'e ulaştığı Yİ-ÜFE enflasyonu da yıllık bazda Haziran ayında %138,31 düzeyine ulaştı. Böylece, TÜFE ile Yİ-ÜFE arasındaki makas 59,7 puan düzeyine çıktı ve TÜFE üzerindeki maliyet baskısının devam ettiğine işaret etti.

Ulaştırma ve konut gruplarında hızlı yükselişler öne çıktı.

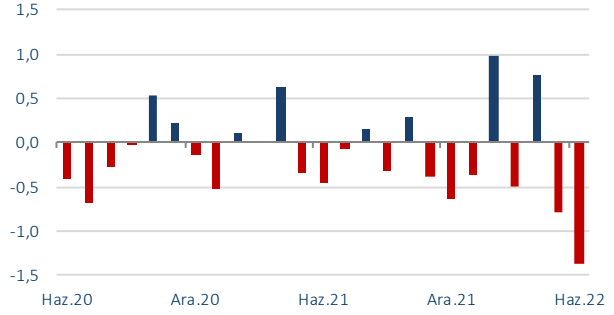
TÜFE'nin ana harcama gruplarının tümünde fiyatlar aylık bazda artış kaydetti. Bu dönemde fiyat artışlarının %10,59 ile en hızlı gerçekleştiği ulaştırma grubu TÜFE'deki aylık artışa 1,88 puan katkıda bulundu. Aylık fiyat artışında %8,34 ile harcama grupları arasında ikinci sırada yer alan konut grubu da bu dönemde TÜFE enflasyonunu 1,17 puan yukarı çekti. Harcama grupları içinde en yavaş fiyat artışı giyim ve ayakkabı grubunda kaydedildi.

Ana harcama gruplarının yıllık tüketici enflasyonu üzerindeki etkileri önceki aylara benzer seyretti. Yıllık bazda %123,37 ile en hızlı fiyat artışının gerçekleştiği ulaştırma grubu yıllık TÜFE enflasyonunu 18,68 puan yukarı çekti. TÜFE'deki yıllık artışa 23,41 puan ile en fazla etkide bulunan gıda ve alkolsüz içeceklerde grubunda fiyatlar yıllık bazda %93,93 oranında artış kaydetti.

Harcama Gruplarının Yıllık TÜFE Enflasyonuna Etkisi (Haziran 2022, yüzde puan)

Mevsimsel Faktörlerin Aylık Enflasyona Katkısı (% puan)

Mevsimsel ürünler TÜFE artışını sınırladı.

Haziran ayında B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki yıllık artışlar sırasıyla %64,42 ve %57,26 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşse de yükseliş eğilimini korudu. Mevsimlik ürünlerin TÜFE'yi sınırlandırıcı etkisinin Haziran ayında sürdüğü izlendi. Mevsimlik ürünler hariç TÜFE'deki yıllık artış oranı Haziran'da %82,37 oldu.

Yİ-ÜFE'de tüm alt sektörlerde fiyat artışı sürüyor.

Haziran ayında ana sanayi gruplarından enerji, fiyatların gerek aylık gerekse yıllık bazda en hızlı arttığı sektör oldu. Enerji grubunda fiyatlar aylık bazda %12 yükselirken, dayanıklı tüketim mallarındaki aylık artış %4 oldu.

Alt sektörler itibarıyla bakıldığında Yİ-ÜFE'nin tüm alt sektörlerinde maliyet artışlarının sürdüğü izleniyor. Haziran'da, aylık bazda fiyatların %9,5 yükseldiği elektrik, gaz üretim ve dağıtım grubu aylık Yİ-ÜFE artışına 1,21 puan ile en fazla katkı sağlayan sektör oldu. Bu dönemde, fiyatların %5,5 arttığı gıda grubu da üretici enflasyonunu Haziran'da aylık bazda 1,14 puan yukarı çekti.

Yİ-ÜFE'de en hızlı yıllık artış %369,20 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme alt grubunda kaydedilirken, enerji kapsamındaki tüm gruplarda yıllık artış %250'nin üzerinde gerçekleşti. Gıda ve elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörleri yıllık bazda Yİ-ÜFE'deki %138,31'lik artışa yaptıkları toplam 52,53 puanlık katkıyla üretici fiyatlarındaki artışta önemli rol oynadı.

Beklentiler...

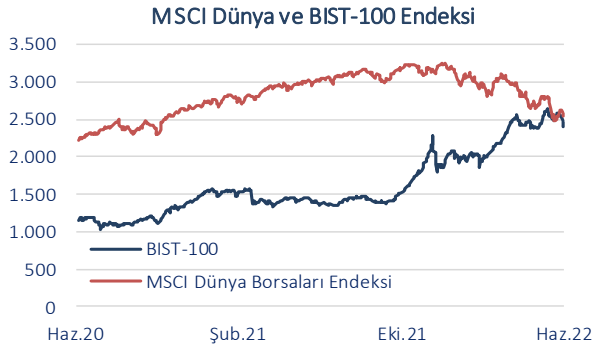
Yurt içinde enflasyon beklentilerindeki bozulmanın yanı sıra finansal piyasalarda gözlenen volatilité enflasyonist baskıların devam etmesine neden oluyor. Asgari ücret artışı ile ücretlerde yapılacak olan enflasyon düzeltmelerinin de enflasyonist baskıları desteklemesi bekleniyor. Öte yandan, önümüzdeki dönemde yıllık enflasyonun yüksek seyrini sürdürmesi beklenmekle birlikte yaz aylarında mevsimsel faktörlerin aylık bazda enflasyonu bir miktar sınırlandırabileceği tahmin ediliyor.

	31.May	30.Haz	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	707	839	132 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%25,56	%24,48	-108 bp ▼
BIST-100	2.547	2.405	-%5,6 ▼
USD/TL	16,3748	16,6933	%1,9 ▲
EUR/TL	17,6060	17,5054	-%0,6 ▼
Döviz Sepeti*	16,9904	17,0994	%0,6 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Haziran'da piyasalar olumsuz bir görünüm sundu.

Haziran ayında küresel risk iştahı başlıca merkez bankalarının enflasyonla mücadele amacıyla hızlı faiz artırımlarına gitmelerinin resesyona neden olacağı endişesiyle baskı altında kaldı. MSCI Dünya Borsaları endeksi 17 Haziran'da yaklaşık 20 ayın en düşük seviyesini gördükten sonra resesyon endişelerinin hafiflemesiyle bir miktar toparlandı. Petrol fiyatları, resesyon endişelerinin yanı sıra G7 ülkelerinin belli bir fiyatın üzerinde satılan Rus petrolünün ithalatına yasak getirme konusunda çalışmaya karar vermesi ve ABD'de akaryakıt fiyatlarıyla mücadele için geçici vergi muafiyeti sağlanabileceğine ilişkin açıklamaların etkisiyle ay genelinde dalgalı bir seyir izledi.

Haziran ayında yurt içi piyasalar da küresel piyasalara paralel olarak olumsuz bir performans sergiledi. BIST-100 endeksi Haziran'da %5,6 azalarak 2.405 düzeyine geriledi. Türkiye'nin 5 yıl vadeli CDS primi ay içinde 800 baz puanın altına gerilese de Haziran ayını 839 baz puan seviyesinde tamamladı. USD/TL kuru ayın ilk yarısında DXY endeksindeki yükselişin de etkisiyle artış kaydederek 17,5 düzeyine yaklaşırken, açıklanan makroihtiyati tedbirlerin ardından bir miktar geriledi. 2 yıllık gösterge tahvilin faizi Haziran'da aylık bazda 108 baz puan gerileyerek %24,48 oldu.

TCMB politika faizini değiştirmede.

TCMB 23 Haziran'da gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini beklentiler paralelinde değiştirmeyerek % 14 seviyesinde bıraktı. Toplantı tutanaklarında büyümenin kompozisyonunda sürdürülebilir bileşenlerin payının arttığı belirtilirken, cari işlemler dengesinde turizm kaynaklı iyileşmelere rağmen enerji fiyatlarından

kaynaklanan risklerin devam etmekte olduğu vurgulandı. Enflasyonda gözlenen yükselişte, jeopolitik gelişmelerin yol açtığı enerji maliyeti artışları ile gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların etkili olmaya devam ettiği belirtildi. Bu süreçte, politika araçlarının Türk lirası mevduat gelişimini desteklemesine, API fonlmasının teminat yapısında Türk lirası cinsi varlıkların artırılmasına, swap miktarının kademeli şekilde azaltılmasına ve döviz rezervlerinin güçlendirilmesine odaklanılacağına altı çizildi.

TCMB Haziran ayı boyunca TP varlıklara yönelik talebi arttırmak için yeni makroihtiyati tedbirler açıkladı. YP mevduat için tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanan %1,5 seviyesindeki komisyon oranının %5'e yükseltilmesine karar verilirken, bankaların YP yükümlülüklerine karşılık TCMB nezdinde bulunduracağı TL cinsinden menkul kıymet tesisinde menkul kıymetlerin değerinin TCMB tarafından hesaplanacağı bildirildi. TCMB ayrıca, TÜFE'ye endeksli varlıkların iskonto oranını %30'dan %50'ye çıkarırken, bankalararası para piyasası işlemleri için %45 olan DİBS teminat bulundurma koşulunu da %50 olarak güncelledi.

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

Yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve tahvil piyasasından çıkışları Haziran ayında sürdü. TCMB tarafından açıklanan menkul kıymet istatistiklerine göre, 24 Haziran itibarıyla yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyü fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış olarak Mayıs sonundan bu yana net 477 milyon USD, DİBS portföyü net 509 milyon USD azaldı. Yılbaşından bu yana da hisse senedi piyasasından net 3,3 milyar USD, tahvil piyasasından net 2 milyar USD tutarında yabancı sermaye çıkışı gerçekleşti.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

BDDK kredilere ilişkin düzenlemelere gitti.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) konut kredilerinde kredi değer oranının tutar bazlı farklılaştırılması yönünde düzenlemeye gitti. BDDK ayrıca, yerleşik kişilerin yurtdışı yerleşiklerle türev işlem gerçekleştirmesi halinde bu kişilere kullanılacak olan TL ve yabancı para ticari kredilere %500 risk ağırlığı uygulanmasına karar verdi. Yapılan bir diğer düzenlemeyle, bağımsız denetime tabi şirketlerin TL cinsi kredi kullanımları için yabancı para varlık sınırı getirildi.

Resmi Gazete’de yayımlanan karar ile vadeli ve vadesiz mevduat faizlerinden sağlanan gelir ve kazançlara indirimli uygulanan stopaj oranlarının süresi, 31 Aralık tarihine kadar açılan veya vadesi yenilenen hesaplara uygulanmak üzere uzatıldı.

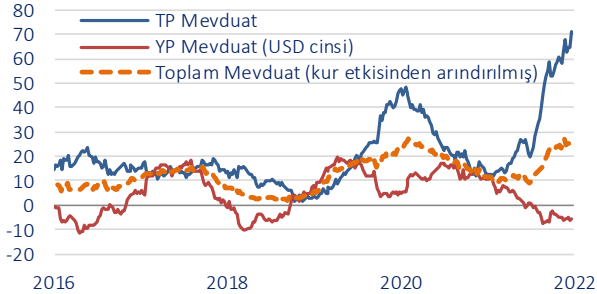
Kur korumalı mevduat hacmi 1 trilyon TL düzeyini aştı.

BDDK Haftalık Bülten verilerine göre, 24 Haziran itibarıyla TP mevduat hacmi yıllık bazda %71,3 genişleyerek 3 trilyon TL düzeyine yaklaştı. USD bazında YP mevduat hacmi ise kur korumalı mevduat ürününe dönüşümün de etkisiyle yıllık bazda %5,3 azalarak 237 milyar USD oldu. Bu dönemde toplam mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış %28,7 ile Temmuz 2006’dan bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. BDDK tarafından açıklanan verilere göre toplam kur korumalı mevduat hacmi 24 Haziran itibarıyla 1 trilyon TL’yi aştı.

YP kredi hacmi yıllık bazda %11,7 daraldı.

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 24 Haziran itibarıyla yıllık bazda %62,6 artışla 6.344 milyar TL oldu. Bu dönemde kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yükseliş %30,8 ile Eylül 2011’den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. 24 Haziran itibarıyla yıllık TP kredi büyümesi %55,8 oldu. USD bazında YP kredi hacmi ise yıllık bazda %11,7 azalarak 147 milyar USD ile yaklaşık son 8 yılın en düşük seviyesine indi.

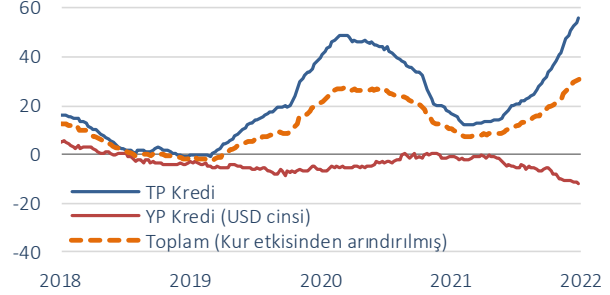
Mevduat Hacmi
(yıllık % değişim)

Taahhüt kredilerindeki yıllık artış Haziran’da %58’e ulaştı.

24 Haziran itibarıyla tüketici kredilerindeki yıllık artış %28,6 düzeyinde gerçekleşirken, bireysel kredi kartlarındaki yıllık yükseliş %69,5 ile yüksek seyrini

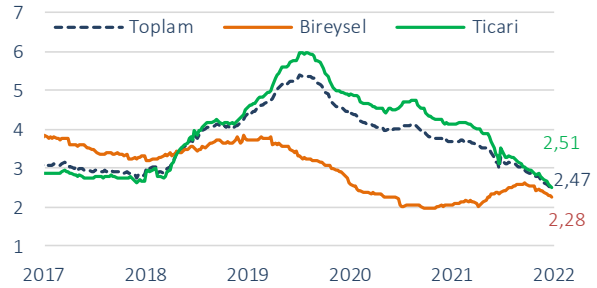
sürdü. Konut kredileri yıllık bazda %24,6 artarken, tüketici kredilerinde en büyük paya sahip olan ihtiyaç kredileri %30,2 artış kaydetti. Taahhüt kredilerindeki yıllık yükseliş hız kazanmaya devam ederek 24 Haziran itibarıyla %58’e ulaştı. Aynı dönemde ticari kredi hacmindeki yıllık yükseliş de ivme kazanarak kur etkisinden arındırılmış bazda %29,2 düzeyinde gerçekleşti.

Kredi Hacmi
(yıllık % değişim)

Takipteki alacaklar oranı %2,47’ye geriledi.

Bankacılık sektöründe takipteki alacaklar oranı 24 Haziran itibarıyla %2,47 ile son 20 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu oran bireysel kredilerde %2,28 olurken, ticari kredilerde %2,51 ile yaklaşık son 7 yılın en düşük seviyesine geriledi.

Taahhütteki Alacaklar Oranı
(%)

Yabancı para net genel pozisyonu...

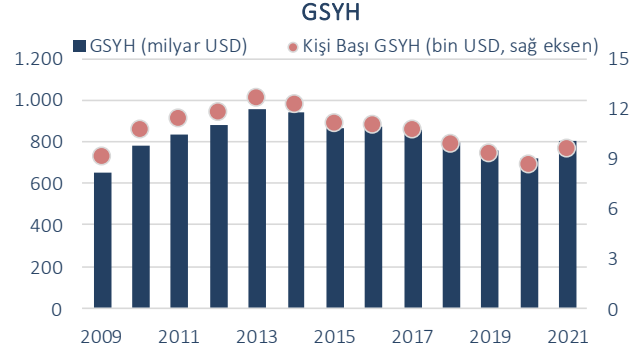
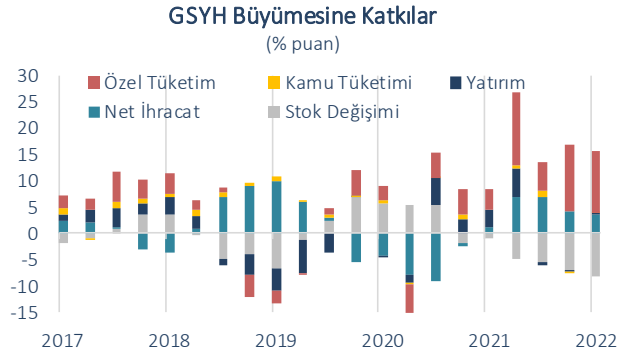
Yabancı para net genel pozisyonu 24 Haziran itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-)30.098 milyon USD, bilanço dışında (+)34.152 milyon USD oldu. Böylece, bankacılık sektörü yabancı para net genel pozisyonu (+)4.054 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Genel Değerlendirme

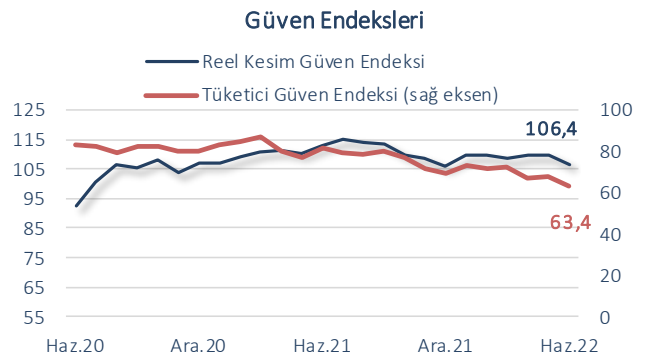
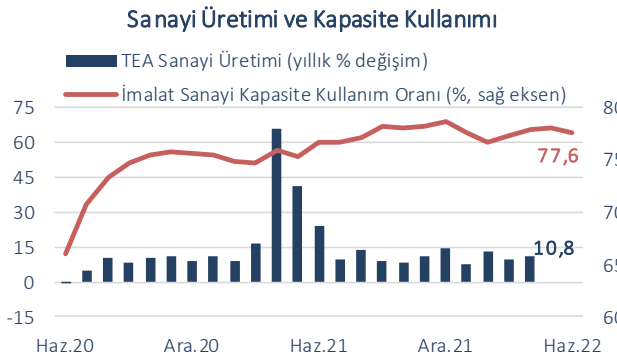
Enflasyon küresel ekonominin en önemli gündem maddelerinden biri olmayı sürdürürken, başlıca merkez bankalarının para politikalarında beklenenden hızlı sıkılaşmaya gitmeleri ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin endişeleri artırıyor. Merkez bankalarının sıkılaştırma adımlarının yanı sıra tedarik zincirlerinde gözlenen aksaklıkların Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte derinleşmesi küresel ekonomi üzerindeki riskleri artırıyor. Bu çerçevede, uluslararası kuruluşlar 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin büyüme beklentilerinde aşağı yönlü revizyona giderken, talebin zayıflayacağı beklentisi petrol fiyatlarının baskı altında kalmasına neden oluyor.

Yurt içinde Haziran ayında TBMM ek bütçeyi onaylarken, TCMB ve BDDK'nın uygulamaya geçirdiği çeşitli makroihtiyati önlemler yakından takip edildi. Enflasyon beklentilerindeki bozulmanın yanı sıra finansal piyasalarda gözlenen volatilitenin enflasyonist baskıların devam etmesine neden olurken, Temmuz ayı başında asgari ücret arttırıldı. Dış ticaret açığının yüksek seyreden enerji fiyatlarına bağlı olarak genişlemeye devam etmesi cari dengenin seyri açısından yakından izleniyor. Öte yandan, öncü göstergelerden tüketici güveninin tarihi düşük seviyeye gerilemesinin yanı sıra imalat PMI endeksinin Haziran ayında son 2 yılın en düşük düzeyine inerek sektördeki daralmaya işaret etmesi yurt içinde iktisadi faaliyetin seyrine ilişkin belirsizlik yaratıyor.

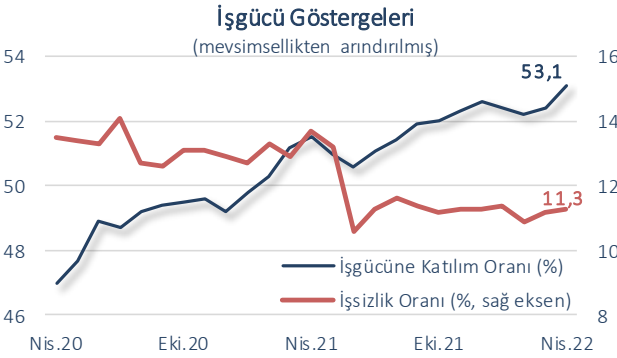
Büyüme

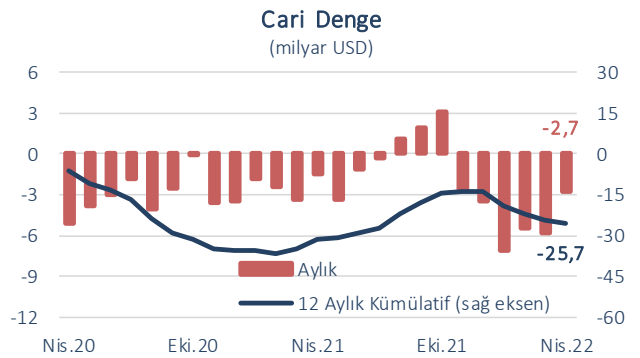
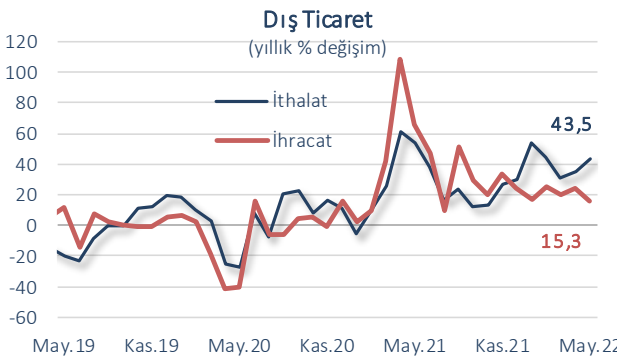
Öncü Göstergeler

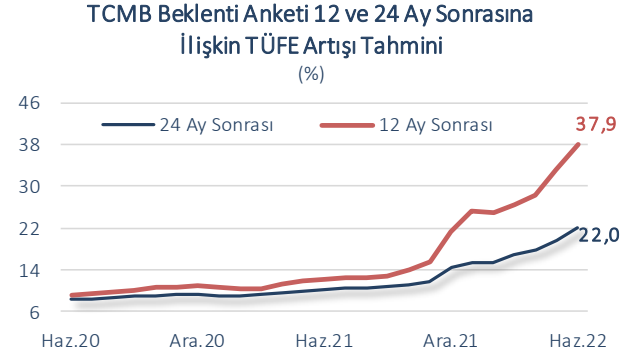
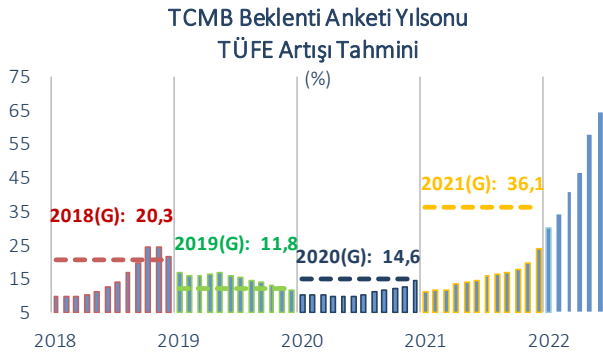
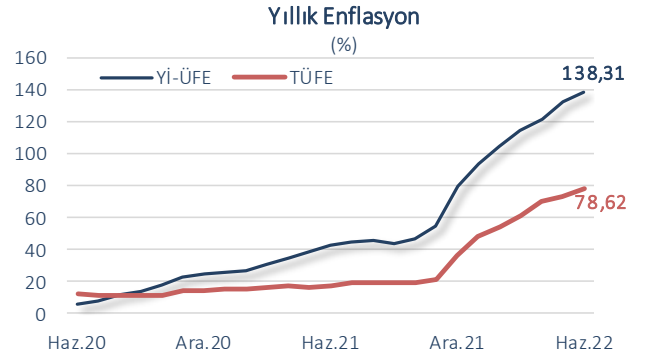
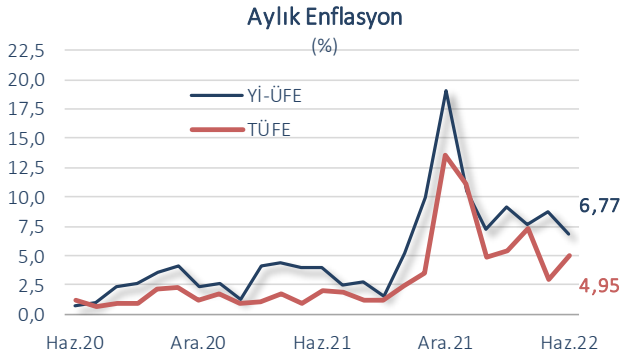
İşgücü Piyasaları

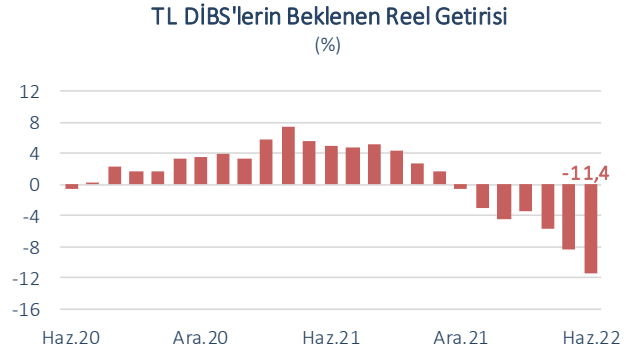
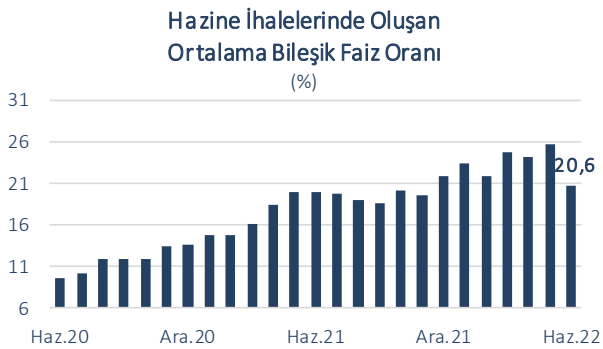
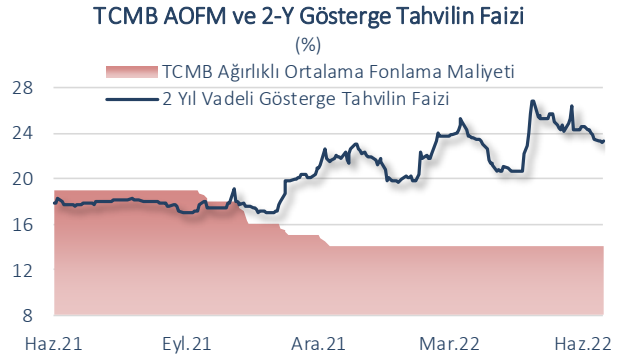
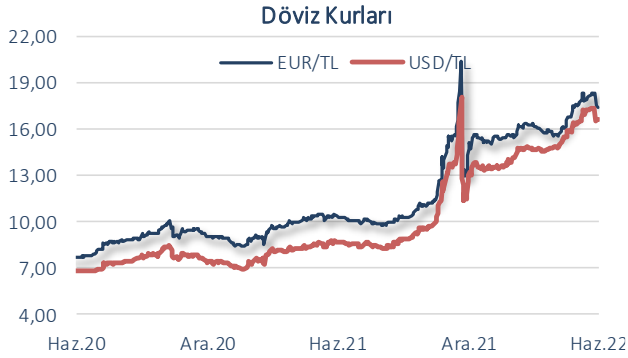
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2017	2018	2019	2020	2021	Ç1-22		
GSYH (milyar USD)	859	797	760	717	803	180		
GSYH (milyar TL)	3.134	3.758	4.318	5.047	7.209	2.496		
Büyüme Oranı (%)	7,5	3,0	0,9	1,8	11,0	7,3		
Enflasyon (%)						Nis.22	May.22	Haz.22
TÜFE (yıllık)	11,92	20,30	11,84	14,60	36,08	70,0	73,5	78,62
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	15,47	33,64	7,36	25,15	79,89	121,82	132,16	138,31
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Şub.22	Mar.22	Nis.22
İşsizlik Oranı (%)	9,9	12,7	13,4	12,9	11,3	10,9	11,2	11,3
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,8	53,2	52,7	49,2	52,6	52,2	52,4	53,1
Döviz Kurları						Nis.22	May.22	Haz.22
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	86,3	76,3	76,1	62,0	47,8	56,9	55,6	53,3
USD/TL	3,79	5,32	5,95	7,43	13,28	14,86	16,38	16,70
EUR/TL	4,55	6,08	6,68	9,09	15,10	15,67	17,55	17,46
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	4,17	5,70	6,32	8,26	14,19	15,26	16,97	17,08
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Mar.22	Nis.22	May.22
İhracat	164,5	177,2	180,8	169,6	225,3	215,5	227,8	231,9
İthalat	238,7	231,2	210,3	219,5	271,4	259,0	281,2	289,8
Dış Ticaret Dengesi	-74,2	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-43,5	-53,4	-57,9
Karşılama Oranı (%)	68,9	76,6	86,0	77,3	83,0	83,2	81,0	80,0
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Şub.22	Mar.22	Nis.22
Cari İşlemler Dengesi	-40,9	-21,7	5,3	-35,5	-14,9	-22,0	-24,5	-25,7
Finans Hesabı	-49,7	1,1	5,1	-39,5	-4,5	-12,0	-13,9	-9,5
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,5	-8,9	-6,6	-4,6	-7,7	-6,9	-6,7	-6,9
Portföy Yatırımları (net)	-24,4	0,9	2,8	9,6	-0,8	6,3	3,7	3,3
Diğer Yatırımlar (net)	-8,5	19,4	2,6	-12,6	-19,4	-27,1	-28,2	-27,6
Rezerv Varlıklar (net)	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	23,3	15,7	17,3	21,7
Net Hata ve Noksan	-8,8	22,7	-0,3	-3,9	10,5	10,0	10,7	16,2
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-4,8	-2,7	0,7	-5,0	-1,9	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Mar.22	Nis.22	May.22
Harcamalar	678,3	830,8	1000,0	1203,7	1599,6	571,7	786,0	959,8
Faiz Harcamaları	50,2	74,0	99,9	134,0	180,9	84,8	104,0	121,9
Faiz Dışı Harcamalar	628,0	756,8	900,1	1069,8	1418,8	486,9	682,0	837,9
Gelirler	630,5	758,0	875,3	1028,4	1407,4	602,5	766,6	1084,4
Vergi Gelirleri	536,6	621,5	673,9	833,3	1164,8	455,2	591,4	881,2
Bütçe Dengesi	-47,8	-72,8	-124,7	-175,3	-192,2	30,8	-19,4	124,6
Faiz Dışı Denge	8,9	1,1	-24,8	-41,3	-11,4	115,6	84,6	246,5
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,5	-1,9	-2,9	-3,5	-2,7	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Mar.22	Nis.22	May.22
İç Borç Stoku	535,4	586,1	755,1	1060,4	1.321,2	1.483,0	1.503,8	1.564,8
Dış Borç Stoku	341,0	481,0	574,0	752,5	1426,5	1627,8	1621,6	1798,8
Toplam Borç Stoku	876,5	1067,1	1.329,1	1.812,8	2.747,7	3.110,8	3.125,4	3.363,6

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2017	2018	2019	2020	2021	Nis.22	May.22	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.258	3.867	4.491	6.106	9.215	10.375	11.304	22,7
Krediler	2.098	2.394	2.656	3.576	4.901	5.648	6.079	24,0
TP Krediler	1.414	1.439	1.642	2.353	2.832	3.417	3.635	28,3
Pay (%)	67,4	60,1	61,8	65,8	57,8	60,5	59,8	-
YP Krediler	684	956	1.015	1.224	2.069	2.231	2.445	18,2
Pay (%)	32,6	39,9	38,2	34,2	42,2	39,5	40,2	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	64,0	96,6	150,8	152,6	160,1	160,9	163,9	2,4
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,0	3,9	5,3	4,1	3,2	2,8	2,6	-
Menkul Değerler	401	477	660	1.022	1.476	1.750	1.854	25,6
PASİF TOPLAMI	3.258	3.867	4.491	6.106	9.215	10.375	11.304	22,7
Mevduat	1.711	2.036	2.567	3.455	5.303	6.131	6.581	24,1
TP Mevduat	955	1.042	1.259	1.546	1.880	2.659	2.730	45,2
Pay (%)	55,8	51,2	49,0	44,7	35,5	43,4	41,5	-
YP Mevduat	756	994	1.308	1.909	3.423	3.473	3.851	12,5
Pay (%)	44,2	48,8	51,0	55,3	64,5	56,6	58,5	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	145	174	194	224	310	312	311	0,1
Bankalara Borçlar	475	563	533	658	1.048	1.150	1.260	20,2
Repodan Sağlanan Fonlar	99	97	154	255	587	496	659	12,4
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	359	421	492	600	714	957	1.012	41,7
Net Dönem Kârı/Zararı	48,6	54,1	49,0	58,5	93,0	98,2	132,1	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	67,0	63,7	61,5	70,9	68,0			
Krediler/Aktifler	64,4	61,9	59,1	58,6	53,2	54,4	53,8	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	12,4	14,7	16,7	16,0	16,9	16,4	-
Mevduat/Pasifler	52,5	52,6	57,1	56,6	57,5	59,1	58,2	-
Krediler/Mevduat	122,6	117,6	103,5	103,5	92,4	92,1	92,4	-
Sermaye Yeterliliği	16,9	17,3	18,4	18,7	18,4	20,4	18,2	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.